

За документацију

Одредбе уговора о оснивању акционарског друштва о капиталу, акцијама и акционарима

У уговорним аранжманима везаним за улазак страног капитала у домаћу привреду све више се предвиђа оснивање акционарских друштава. Низ одредби уговора о уређивању односа улагача у овај облик трговачког друштва, а међу њима посебно одредбе о капиталу, акцијама и односима акционара у појединим ситуацијама, захтева пажљиву, детаљну разраду. У наставку се даје приказ могућих решења за нека од ових питања која искрсавају и око којих се има несналажења у пракси.

....

Члан 9

9.1. Друштво издаје акционару, у складу са прописима, исправе о акцијама (акције).

9.2. Акције се могу издати само акционару који је у целости уплатио све уписане акције.

9.3. Друштво може, уместо акција, издати акционарима потврде о акцијама, у складу са прописима. Једна потврда може се односити на више акција.

Члан 10

10.1. Акције друштва преносе се индосаментом и уписом у књигу акционара.

10.2. Одредба става 1 у погледу преноса индосаментом сходно се примењује и у погледу преноса потврда о акцијама.

Члан 11

11.1. О издатим акцијама односно о акционарима друштва води се књига акционара.

11.2. Садржину и начин вођења књиге акционара прописује генерални директор друштва и одговара за уредност и ажурност вођења.

11.3. Сваки акционар има право увида у књигу акционара.

Члан 12

12.1. Акционари се у књигу акционара у складу са уговором о оснивању и статутом друштва.

12.2. Када је у питању пренос акција, упис у књигу акционара обавиће се на захтев стицаоца акција који уз захтев поднесе на увид оригинале исправа о акцијама са ваљаним изјавама о преносу (индосаментом), те који потпише статут друштва (односно да писану изјаву да прихвата статут), а у прописаним случајевима и уговор о оснивању.

12.3. Лица која нису акционари друштва, а стекну акције као универзални следбеници дотадашњих акционара, биће уписана у књигу акционара на сопствени захтев; уз захтев морају да приложе на увид оригинале исправа о акцијама и доказ о правном основу стицања акција, те морају да потпишу статут (односно дају писану изјаву да прихватају статут).

12.4. Друштво је овлашћено да ускрати стицаоцу упис у књигу акционара ако нису испуњене претпоставке за упис наведене у одредбама ставова 12.2 односно 12.3, или ако акционар који је располагао акцијама, или неки од његових претходника до акционара који је првобитно стекао акције, није био уписан у књигу акционара, односно ако оригинал акције не садржи непрекинути низ индосамената свих дотадашњих стицалаца.

Члан 13

Друштво ће заменити, на захтев и трошак акционара, судски поништену и остећену акцију, без обзира да ли је такав акционар уписан у књигу акционара, ако може доказати да је законит ималац акције.

Члан 14

14.1. Акцијски капитал друштва може се повећати, у складу са законом, статутом, уговором о оснивању и одлуком скупштине, из неисплаћеног дела добити (нераспоређена добит) или издавањем нових акција ради прикупљања средстава потребних за рад друштва, као и на друге начине предвиђене прописима.

14.2. Одлуку о повећању акцијског капитала доносе акционари на редовној или ванредној скупштини друштва на основу образложеног предлога управног одбора.

14.3. Орган овлашћен за сазивање скупштине на којој треба донети одлуку о повећању акцијског капитала доставиће акционарима:

- позив за скупштину, који ће, осим других потребних појединости, у одговарајућој тачки дневног реда садржати и предлог одлука скупштине о повећању акцијског капитала и о одговарајућој измени уговора о оснивачкој односно статута, са свим подацима који по закону и статуту морају бити наведени у споменутим одлукама,

- биланс средстава друштва, и

- образложени предлог управног одбора у погледу потребе и начина спровођења предложеног повећања акцијског капитала.

Члан 15

15.1. У случају повећања основног капитала из нераспоређене добити, друштво ће издати нове акције или ће се номинална вредност на коју гласе поједине акције повећати у односу на повећани основни капитал у истој сразмери у којој је номинална вредност акција стајала према основном капиталу пре његовог повећања.

15.2. Одлука скупштине о повећању основног капитала друштва из нераспоређене добити, те о издавању нових акција по том основу односно о одговарајућем повећању номиналне вредности на коју гласе поједине акције, мора садржати:

- назнаку да ће се основни капитал повисити издавањем нових акција односно сабирањем неисплаћеног дела добити основном капиталу,

- номинални износ неисплаћеног дела добити за који се повећава основни капитал и номинални износ повећаног основног капитала,

- номинални износ и број акција које се издају односно номинални износ за који ће се повећати номинална вредност постојећих акција,

- начин на који ће се измена номиналне вредности на коју гласе поједине акције убележити на исправе о акцијама и рок у ком су акционари, у ту сврху, дужни да поднесу исправе о акцијама друштва.

15.3. У осталим питањима повећања капитала из нераспоређене добити примењују се одредбе статута друштва.

Члан 16

16.1. Одлука скупштине о повећању капитала друштва издавањем нових акција ради прикупљања средстава потребних за рад друштва мора, поред законом прописаних елемената, садржати:

- назнаку да ће се основни капитал повисити издавањем нових акција ради прикупљања средстава потребних за рад друштва,

- номинални износ за који се повећава основни капитал и номинални износ повећаног основног капитала,

- број и врсту нових акција и номиналну вредност на коју гласе,

- садржај евентуалних посебних права која на основу нових акција припадају акционарима, те одредбе у погледу учествовања у подели добити друштва,

- евентуално ограничење права акционара на првенствени упис нових акција, у складу са одредбом члана 17 овог уговора,
- назнаку пословне године у којој нове акције дају право на учешће у подели добити друштва,
- рокове за упис и уплату акција, те висину камате која ће се плаћати у случају прекорачења рока за уплату,
- рок након кога ће се сматрати да повећање основног капитала није успело, ако не буду уписане све уплаћене акције.

16.2. У осталим питањима повећања капитала издавањем нових акција примењују се одредбе статута друштва.

Члан 17

17.1. У погледу нових акција које се уплаћују у новцу, акционари имају право првенственог уписа, сразмерно номиналној вредности акција којих су власници у часу уписа нових акција, према основном капиталу пре његовог повећања. Ваљан је споразум акционара којим они друкчије уређују међусобна права у погледу броја акција које поједини акционар може уписати и откупити користећи се правом првенственог уписа.

17.2. У сврху остваривања овог права, управни одбор дужан је да осигура да акционари буду обавештени о року у ком могу уписати нове акције, те о осталим условима уписа и уплате акција.

17.3. Ако скупштина не одлучи друкчије, рок за упис нових акција, када су у питању акционари који се користе правом првенственог уписа, не може бити краћи од 30 дана.

Члан 18

18.1. Акционар који намерава да уз накнаду или бесплатно располаже својим акцијама дужан је да о својој намери и условима располагања обавести управни одбор друштва. Управни одбор ће оценити да ли је такво располагање у противности са интересима друштва, те о намери и условима располагања акцијама, као и о свом ставу у том погледу, у року од 15 дана обавестити остале акционаре.

18.2. Остали акционари имају право првенства куповине акција којима акционар намерава да располаже, у сразмери са бројем акција у њиховом власништву у часу откупа понуђених акција. Ваљан је споразум акционара којим они друкчије уређују међусобна права у погледу броја акција које поједини акционар може откупити, користећи се правом првенства куповине. Понудилац не мора бити странка у таквом споразуму.

18.3. Акционар који намерава да се користи правом првенства куповине, или који се одриче тог права, ће писмом обавестити о томе управни одбор и акционара који намерава да располаже акцијама.

18.4. Право акционара да се користи правом првенства куповине престаје 30 дана након пријема обавештења из става 18.1, а у сваком случају 45 дана

пошто је акционар који намерава да располаже акцијама о томе обавестио управни одбор. Оно престаје и 15 дана пошто је акционар који намерава да располаже акцијама примио обавештење другог акционара да ће се користити правом првенства куповине, ако у том року деоничар који је изјавио да жели да се користи правом првенства куповине, не склопи уговор у куповини понуђених акција под истим или повољнијим условима од оних у обавештењу из става 18.1. У случају намераваног располагања акцијама без накнаде, право првенства куповине користи се по тржишној цени акција, осим ако акционар који намерава да располаже акцијама не пристане на нижу цену.

18.5. Располагање акцијама противно одредби овог члана је ништавно.

18.6. С акцијама које остану неоткупљене акционар може слободно да располаже.

18.7. Пренос акција до ког дође универзалном сукцесијом не сматра се располагањем у смислу става 18.1.

Члан 19

19.1. Ништавно је добровољно залагање акција с којим се не сагласи управни одбор друштва.

19.2. Ако до стицања заложног права на акцијама дође присилним путем (у извршном поступку), стизалац акција је дужан да акционарима друштва понуди тако стечене акције на откуп по њиховој тржишној цени. У том случају на право првенства куповине акција на одговарајући начин примењују се одредбе члана 18.

19.3. У случају да неки од акционара падне под стечај, преостали акционари имају право да акције друштва откупе по тржишној цени.

19.4. Ако у стечајном поступку акције стекну лица која нису акционари друштва, дужна су да поступе као и лица која акције стекну у извршном поступку, уз одговарајучу примену одредбе става 19.2.

....